

Рік функціонування Закону про публічні закупівлі та вплив ProZorro на закупівлі в цілому

Якщо заглибитись у спогади, то можна згадати, що вже понад рік тому, а саме 1 квітня 2016 року, Закон України «Про публічні закупівлі» набув чинності для всіх центральних органів влади та монополістів, а 1 серпня 2016 року до роботи через [систему ProZorro](#) перейшли всі державні підприємства та комунальні заклади.

Боротьба з корупцією наразі є одним із найважливіших завдань державної політики України. Донедавна система державних закупівель була однією з найбільш корумпованих ланок. Відбулася реформа публічних закупівель, яка включає в себе зміну законодавства і впровадження [електронної системи закупівель ProZorro](#). Згідно з наказом № 473 від 18.03.2016, ДП «Прозорро» є власником центральної бази даних ProZorro і відповідає за навчально-консультаційну, технічну і маркетингову підтримку системи публічних закупівель. Публічні закупівлі спрямовані на задоволення потреб через надання державних послуг. Державні закупівлі є потужним інструментом впливу на ринок як з боку виробництва, так і з боку споживання. В усьому світі державні закупівлі становлять значну частку ВВП (від 8 % до 21 %). Чим більшою буде конкуренція на ринку, тим більше заходитиме прозорого бізнесу, що краще для розвитку економіки в цілому.

Двадцять восьмого лютого 2017 року відбувся круглий стіл «Вплив ProZorro: що змінила реформа публічних закупівель», де було підбито підсумки роботи системи електронних закупівель за 2015–2016 роки. Як зазначили на круглому столі його учасники, кількість тендерів у системі вже перевищила 600 тисяч, кількість замовників, що приєдналися до системи, — близько 24 тисяч. Середня кількість пропозицій на одні торги — 2,45, загальна сума економії — більше 8 млрд грн.

Завдяки тому, що з'явилася [система ProZorro](#), бізнес та громадськість можуть контролювати порядок проведення публічних закупівель. Щодня в системі оголошують більше 3 000 тендерів. Значним досягненням є запуск системи моніторингу закупівель — порталу [dozorro.org](#), на якому вже можна залишити відгук на «непрозорий тендер». У планах на поточний рік — подальший розвиток порталу та розширення його функціонала.

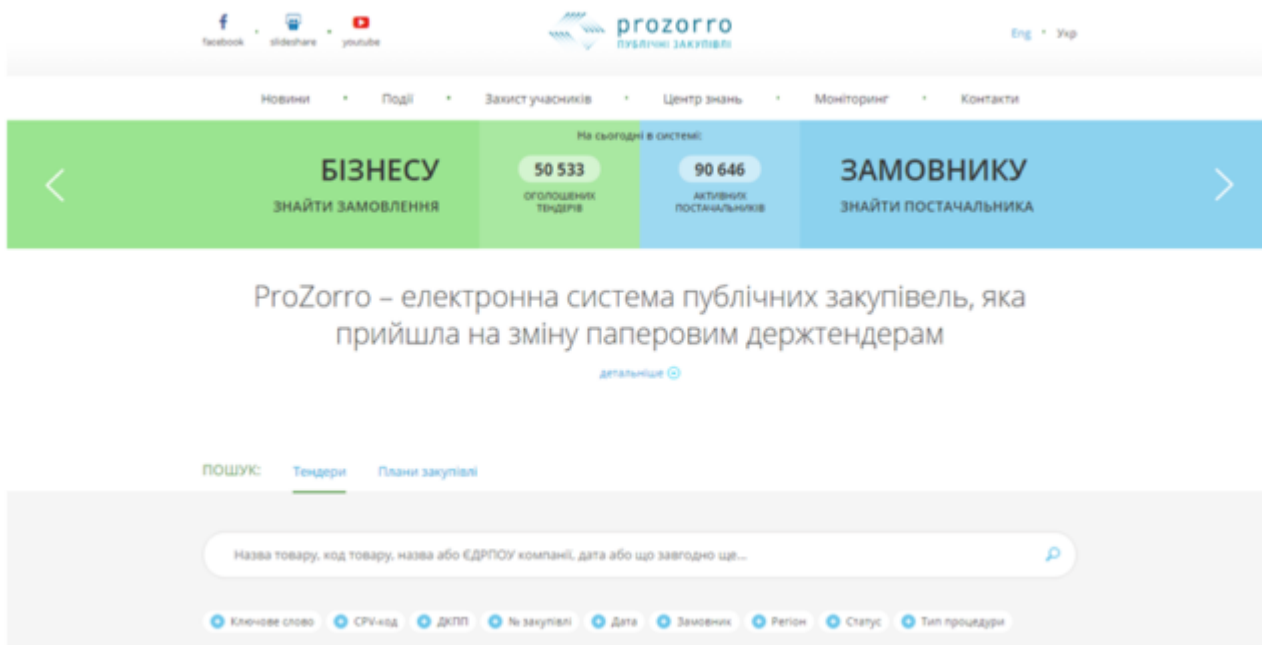
Наразі для роботи з [електронною системою закупівель ProZorro](#) функціонує близько 20 електронних майданчиків (поки що попередньо авторизованих), з їх переліком можна ознайомитись на [сайті ProZorro](#). Як план для подальшого розвитку, триває розроблення проекту приєднання нових 10 електронних майданчиків для роботи із системою.

Також слід відзначити, що українську [систему публічних електронних закупівель ProZorro](#) відзначили в Лондоні, де їй присудили нагороду World Procurement Awards 2016 в номінації, що стосується публічного сектору. Команда ProZorro повідомила, що розглядає

можливість впровадження української електронної системи публічних закупівель в інших країнах як подальшу перспективу розвитку.

У планах на 2017 рік виділено основні напрямки роботи: IT-вдосконалення системи електронних закупівель, розвиток HR-компанії та розроблення нових проектів.

Нині на [сайті ProZorro](#) триває зміна інтерфейсу сайту.

Реформа державних закупівель триває. З використанням [ProZorro](#) процедури закупівлі стали більш зручними та економлять робочий час. Так, за 2016 рік досягнуто економії на рівні 234 млн грн, але цей показник доволі умовний, оскільки очікувану вартість предмета закупівлі замовник формує самостійно, а система «не знає» особливостей такого розрахунку.

Наприклад, закупівля, де від самого початку завищено планову вартість, виглядатиме ефективнішою, аніж закупівля, очікувану вартість якої замовник спланував відповідно до актуальних ринкових цін.

Разом із цим, якщо заглиблюватись у формування очікуваної вартості предмета закупівлі та їх порівняння залежно від закладеної ринкової вартості товару/роботи/послуги, то, наприклад, не варто забувати й про умови договору та порядок формування ціни, адже це також істотно впливає на кінцеву вартість предмета закупівлі. Показник економії при закупівлі одних і тих самих товарів, робіт чи послуг може різнитися. Впливатиме на це обсяг, закладений у закупівлю, адже великі об'єми дають змогу потенційним постачальникам запропонувати нижчу ціну та одночасно не працювати збитково. Зрозуміло, що чекати від постачальників подібного підходу при «дрібних» закупівлях безглуздо.

Звичайно, це не вичерпні особливості формування показників економії, проте редакція вважає за доцільне навести хоча б приклад нюансів, які супроводжують багатогранну

закупівельну нішу, аби на перетині світоглядів по різний бік моніторів всі учасники та просто пересічні громадяни могли зрозуміти, що для конкретних висновків необхідно вивчати кожну ситуацію окремо. Тому наразі розділити все на чорне та біле не допоможе навіть загальнодоступне [ProZorro](#).

Однак, попри значні зрушення, є й недоліки в роботі системи електронних закупівель. Наприклад, неузгодженість технічної реалізації синхронізації інформації, яку розміщують користувачі електронних майданчиків у [системі ProZorro](#). Суть проблеми в тому, що інформація відображається неправильно або з помилками, або з нечитабельними символами, тому є що вдосконалювати, зважаючи на такий плідний початок електронних закупівель в Україні, що оцінили в цілому світі закордонні колеги.

Головним же побажанням усім замовникам є узгодження функціонала електронних майданчиків та ЦБД з нормами чинного Закону про публічні закупівлі. Не можна не сказати і про модуль аналітики [bi.prozorro.org](#). Інформація із центральної [бази даних ProZorro](#) автоматично дублюється на вищевказаному модулі. Переваги модуля аналітики [bi.prozorro.org](#) — абсолютна безкоштовність аналітики, яка доступна для будь-якого користувача і працює в режимі онлайн. Кожен зацікавлений у будь-який час може здійснити пошук за власним відбором. Для цього модуль має певні опції.

Наприклад, замовникові необхідно здійснити закупівлю пально-мастильних матеріалів, при цьому очікувана вартість предмета закупівлі перевищує суму, еквівалентну 133 тисячам євро. За допомогою [bi.prozorro.org](#) замовник може здійснити відбір, за результатами якого зможе переглянути процедури так званих міжнародних відкритих торгів на цей конкретний предмет закупівлі та обраний замовником період. Така можливість скористатися досвідом колег щодо кожного конкретного випадку невичерпна. Модуль аналітики [bi.prozorro.org](#) має в запасі багато корисного та, головне, безкоштовного функціонала.